

Soveltavan liikunnan tila kunnissa

HYVOLTK 20.05.2026

235/12.04.01/2026

Soveltavan liikunnan tilanne kunnissa 2023 -selvityksessä tarkastellaan muun muassa soveltavan liikunnan asemaa kunnissa, henkilöstöresursseja, taloudellisia resursseja, palveluja sekä tukea yhdistyksille. Selvitys on jatkoa 2000-luvun alusta neljän vuoden välein toteutetulle selvitykselle soveltavan liikunnan tilanteesta kunnissa.

Valtion liikuntaneuvosto toteutti keväällä 2024 tilaustyönä seitsemännen soveltavan liikunnan kuntakyselyn. Kyselyn tavoitteena oli selvittää soveltavan liikunnan järjestelytapoja ja resursseja, palvelujen tarjontaa ja uudempina teemoina esimerkiksi esteettömyyden edistämistä. Kysely lähetettiin kaikkiin Manner-Suomen kuntiin, ja vastaukset saatiin noin puolesta kuntia (51 %). Vastaajakunnat kattavat noin 80 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Vastausten perusteella kunnat käyttivät soveltavaan liikuntaan rahaa (brutto) keskimäärin noin 1,8 euroa asukasta kohden. Aiempiin selvityksiin verraten bruttomenot ovat laskeneet. Myös liikuntatoimien tarjoamien soveltavan liikunnan ryhmien määrä oli laskenut, kuntien keskiarvo oli nyt 9,6 ryhmää kymmentä tuhatta asukasta kohden. Valtaosa kuntien soveltavan liikunnan päävastuullisten tahon ryhmien osallistujista oli ikääntyneitä ja naisia. Ikääntyneiden osuutta koskevien arvioiden keskiarvo oli 74 % ja naisten osuuden keskiarvo oli 70 %.

Kaikkien järjestäjätahojen tarjoamien liikuntaryhmien määrä oli keskimäärin 21,6 ryhmää 10 000 asukasta kohden. Määrä oli vähentynyt edelliseen selvitykseen verrattuna. Vähennemistä selittää osin se, että sosiaali- ja terveyssektorin palvelujen tilalle perustetuilla hyvinvointialueilla ryhmien määrä oli pienempi kuin aiemmin sote-sektorilla arvioitujen ryhmien määrä.

Kuntien tarjoamien tai hyväksymien alennuskorttien yleisyys oli samalla tasolla kuin vuonna 2019. Vastaajista 41 prosenttia ilmoitti, että heidän kunnassaan on käytössä alennuskortti ja 18 prosenttia ilmoitti, että heillä on jokin muu vastaava järjestely. Korttien nimikkeistö, kriteeristö ja myöntökäytännöt olivat edelleen hyvin moninaisia.

Esteettömyyskartoitusten tilanne oli pääpiirteittäin sama kuin edellisessä kyselyssä: säännöllisesti kartoituksia tehtiin 13 prosentissa kuntia, ja 54 prosentissa kuntia esteettömyyskartoituksia tehtiin, mutta kyse ei ollut säännöllisestä toiminnasta. Enemmistö kartoituksia koskeviin kysymyksiin vastanneista (noin 60 %) arvioi, että kartoitukset ovat johtaneet parannuksiin.

Kunnat arvioivat yhteistyön soveltavassa liikunnassa toimivan parhaiten eläkeläisjärjestöjen kanssa (arvosana 3,4, asteikko 1–5). Selvä muutos aiempaan on, että hyvinvointialueille annettujen arvosanojen keskiarvo on laskenut selvästi edellisen kyselyn sosiaali- ja terveyssektorille annetusta arvosanasta. Toisaalta vapaissa vastauksissa tuli esiin, että aiempi yhteistyö mahdollisen sote-sektorin kuntayhtymän kanssa on voinut tukea yhteistyön käynnistämistä tai jatkamista hyvinvointialueen kanssa.

Hieman yli puolet (54 %) vastanneista kunnista arvioi, että soveltavan liikunnan tarjonta on viimeisen viiden vuoden aikana parantunut jonkin verran tai merkittävästi, ja hieman yli kolmannes (37 %) katsoi, että tilanne oli pysynyt ennallaan. Tämä siitä huolimatta, että vastaajien ilmoittamien tietojen perusteella soveltavan liikunnan resurssit ja ryhmämäärät olivat edelliseen kyselyyn (2019) verrattuna hieman laskeneet, eli tilanteen voi arvioida kiristyneen. Ryhmämäärien lasku saattaa osin johtua siitä, että palvelujen määrä ei ole palautunut Covid-19 epidemiaa edeltäneelle tasolle. Myönteiset arviot perustuivat suurelta osin siihen, että vastaajat kokivat voineensa viime vuosina kehittää ryhmätoimintaa tai muita palveluja.

Liitteessä soveltavan liikunnan tilanne kunnissa selvitys.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti
Päätösehdotus	Lautakunta merkitsee tiedoksi.
Päätös	